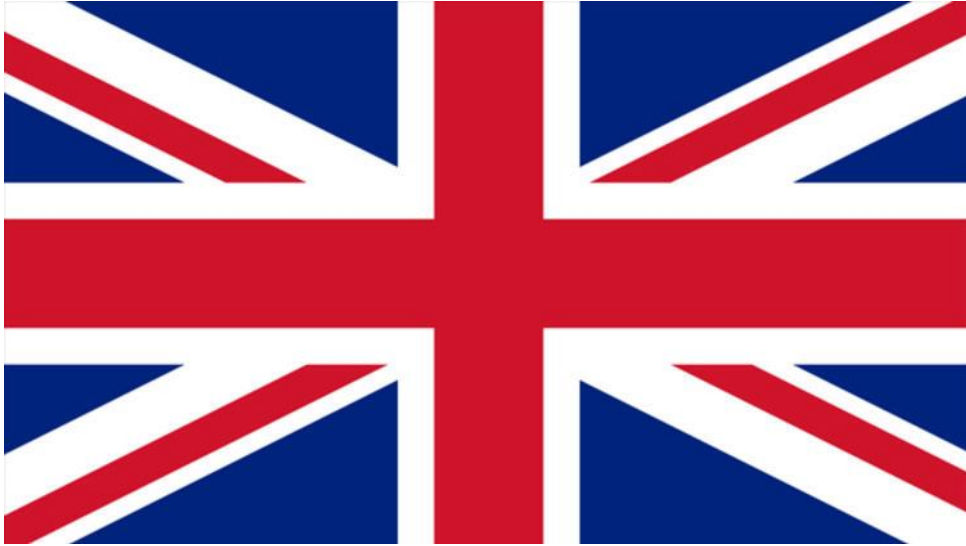

İNGİLTERE
ÜLKE RAPORU
(Yaş Meyve Sebze Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

2019

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. İNGİLTERE’NİN DIŞ TİCARETİ	6
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	12
4.İNGİLTERE’NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	18
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	12
KAYNAKLAR	26

İNGİLTERE

1. GENEL EKONOMİK DURUM

İngiltere, AB içinde Almanya'nın ardından ikinci ve dünyada beşinci en büyük ekonomidir.

Londra ve İngiltere'nin Güneydoğu bölgesi GSYİH'nın % 30'undan fazlasını oluşturmaktadır ve İngiltere'nin geri kalanından daha zengindir. Büyük Londra olarak tanımlanan alan ise AB'nde refah düzeyi en yüksek olan alandır. Londra'da gelir dağılımı oldukça dengesizdir ve İngiltere'nin gelir düzeyi en düşük insanları da başkentte yaşamaktadır. Ülkedeki gelir düzeyi en düşük olan bölgeler ise Kuzey İrlanda, Galler ve İngiltere'nin Kuzeybatısında yer almaktadır. Bu bölgelerde işsizlik oranı da oldukça yüksektir.

Galler ve Kuzeybatı İngiltere'de kömür, çelik ve gemi inşa gibi ağır sanayi bulunmaktadır ve bu bölgeler söz konusu sektörlerde yaşanan gerileme nedeniyle olumsuz etkilenmiştir. Geri kalan bölgeler ve İskoçya'da ise hem gelir düzeyi yüksek hem de düşük gelire sahip kişiler bulunmaktadır. Diğer taraftan bu bölgelerde de gelir dağılımında bölgesel olarak çeşitli eşitsizlikler bulunmaktadır.

İngiltere ekonomisinde GSYİH'nin yaklaşık üçte ikilik kısmı özel tüketim kaynaklıdır. Diğer pek çok gelişmiş ülkede olduğu gibi İngiltere'de de imalat sanayinin GSYİH'deki payı giderek azalmaktadır. 2017 yılı tahminlerine göre GSYİH'nın ancak % 20'si sanayi sektöründen gelmektedir.

İmalat sanayindeki bu durum, kısmen ülkedeki yan sanayi faaliyetlerinin küçülme eğilimini de yansıtmaktadır. Geçmişte imalat sanayi firmaları tarafından, kendi çalışanları kullanılarak yürütülen pek çok yan sanayi faaliyeti bugün artık hizmetler sektörü içinde sınıflandırılmaktadır.

Diğer taraftan, bu durum aynı zamanda tekstil gibi geleneksel bazı sanayi sektörlerinin, maliyetlerin düşük olduğu ülkelerden gelen ithal ürünlerle rekabet edemeyerek küçüldüğünün göstergesi olarak da kabul edilmektedir. Ayrıca, ihracata yönelik imalat sanayi, 1990'lı yılların sonlarından itibaren güçlü bir döviz kuru ile de baş etmek zorunda kalmıştır.

Ayrıca kişiler refah düzeylerinin artışına bağlı olarak gelirlerinin daha büyük kısmını hizmetlere harcamaya başlamışlardır. Giderek önemi artan hizmetler sektörü, İngiltere GSYİH'sinin yaklaşık dörtte üçünü oluşturur hale gelmiştir. 2017 yılı itibarıyla hizmet sektörü ülke GSYİH'sinin tahmini olarak % 80'ini oluşturmaktadır.

Londra'nın dünya finans sektöründeki geleneksel önemine de bağlı olarak finans sektörü GSYİH'nın yaklaşık % 10'luk, vergi gelirlerinin ise % 11'lik kısmını oluşturmaktadır. Ayrıca finans ve finans sektörüne bağlı olarak gelişen profesyonel hizmetler sektörü ülkede 2 milyon kişinin üzerinde istihdam yaratmaktadır.

GSYİH'nin yaklaşık % 4'ünü oluşturan telekomünikasyon sektörü 90'ların ortalarından itibaren hızla büyümüştür.

Konut yenileme ile ilgili yasal düzenlemeler de inşaat sektörünün GSYİH'daki payını % 6'ya yükseltmiştir.

Ekonomik Performans

1992'den beri sürekli büyüyen İngiliz ekonomisinde 1997-2004 yılları arasında özel tüketim, GSYİH'da yaşanan büyümeden daha yüksek oranda artmıştır. Bu da hane halkı borçlarının artmasına neden olmuştur. Borç/gelir oranı 2007 yılında 1980'lerden beri en yüksek seviyesine ulaşmıştır, bu durum da piyasanın faizlerdeki değişikliklere daha hassas hale gelmesine yol açmıştır.

Bunlara ek olarak dünyada genelinde yaşanan ekonomik kriz, İngiltere'nin ekonomisini oldukça olumsuz yönde etkilemiştir.

2009 yılında GSYİH % 4,9 oranında daralmıştır, söz konusu oran II.Dünya Savaşı'ndan beri ülke ekonomisinde yaşanan en büyük gerilemedir. 2010 yılında ülke ekonomisi % 1,3 oranında büyüyerek resesyondan çıkmıştır. 2016'da 1,9 olan büyüme oranı 2017'de % 1,8 olarak gerçekleşmiştir (EIU).

Ekonomi Politikaları

İngiltere ekonomisi özellikle 2014 yılı ortalarından itibaren petrol fiyatlarındaki gerileme nedeniyle iyileşme sürecine girmiş olsa da ülke ekonomisindeki yapısal sorunlar nedeniyle orta vadede ihtiyatlı bir yaklaşımı gerektirmektedir.

İngiltere'de son yıllardaki temel ekonomi politikaları bütçe açığını azaltmak üzere hazırlanan mali sıkılaştırma programlarına dayanmaktadır. Bütçe açığı konusunda beklenenden daha yavaş bir şekilde azalma yaşanmıştır.

Diğer taraftan hükümet kamu politikaları alanında da baskı ile karşılaşmaktadır. Bunlardan bir tanesi verimlilik oranında yaşanan gerilemedir. Bu konuya yeterli önemin verilmediği konusu gündemdedir. Hükümet verimlilik alanında sıkıntı olduğunu kabul etmekte fakat gelişimi için gerekli önlemleri henüz almamaktadır.

İngiltere durgunluk dönemine büyük bir bütçe açığı ve kamu borcu ile girmiştir. Maliye politikaları bütçe açığını azaltmaya odaklı olarak belirlenmektedir. 2009 yılında GSYİH'nın % 10,8'i kadar olan bütçe açığı 2014 yılında % 5,8 oranına düşmüştür. 2016'da % 4,4 olarak gerçekleşen bu oranın, 2017'de % 3,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Ekonomide Geleceęe Yönelik Beklentiler

İngiltere'nin ekonomisi 1992'den ekonomik krizin yaşandığı 2008 yılına kadar her çeyrekte büyüme göstermiştir. Buna rağmen bu uzun süreçli büyüme dönemi ekonomide makroekonomik açıdan çeşitli dengesizlikler yaratmıştır.

Yaşanan kriz nedeniyle 2009 yılında reel büyüme % 4,4 oranında gerilemiştir. Bu oran İngiliz ekonomisinde II. Dünya Savaşı'nda beri yaşanan en büyük gerilemedir. Diğer taraftan verilen desteklere bağlı olarak ekonomide 2009 yılı sonu itibariyle üretimde istikrar tekrar sağlanmış ve ülke ekonomisi resesyondan çıkmıştır.

Enerji maliyetlerindeki düşmenin tüketim malları fiyatlarının üzerindeki baskıyı azaltması, ücretlerde yaşanan iyileşme ihtimalinin yeni iş fırsatlarını geliştirmesi tüketim harcamalarını olumlu yönde etkilemektedir. 2016-19 yılları arasında hane halkı harcamalarındaki büyümenin % 2,1 olması beklenmektedir. Büyümeyi olumlu yönde etkilemesi beklenen yatırım harcamalarının ise 2015- 19 yılları arasında % 4,1 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Enflasyon

Düşük enerji maliyetleri enflasyon oranını etkileyen temel faktör durumundadır. EIU verilerine göre 2016 yılı için % 1 olarak gerçekleşen enflasyon 2017'de % 2,6'ya yükselmiştir.

Döviz Politikaları

Sterling 2007 ortası ile Aralık 2008 arasında değerinin yaklaşık dörtte birini kaybetmiştir. O dönemden beri para birimi biraz değer kazanmış olmasına rağmen halen ekonomideki dengesizliklerden etkilenmektedir. Döviz kurunda 2017 yılı ortalaması 1\$:1 GBP= 1,29, 1 €: 1 =1,14 GBP'dur.

2. DIŞ TİCARET

İngiltere Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)

	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2012	481 226	689 137	1 170 363	-207 911
2013	548 042	657 223	1 205 265	-109 181
2014	511 145	694 344	1 205 489	-183 199
2015	466 296	630 251	1 096 547	-163 955
2016	411 463	636 368	1 047 831	- 224 905
2017	442 066	641 332	1 083 398	- 199 266
2018	483 962	673 104	1 157 066	- 189 142

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Dünyada beşinci, AB’de üçüncü büyük ekonomiye sahip İngiltere, dünya mal ve hizmet ticaretinde de üst sıralarda yer almaktadır.

1980–1982 yıllarında artan petrol fiyatlarının ihracat gelirlerinde yol açtığı büyük artış gibi bazı istisnai haller dışında İngiltere’nin mal ticareti sürekli açık vermektedir.

Ülke halen gıda, petrol ve petrol ürünleri, motorlu taşıtlar, petrol dışı ham maddeler, giyim, ayakkabı, elektrikli makineler, elektriksiz makineler, mobilya ve aydınlatma ürünleri ile motorlu taşıtlar gibi ürünlerde net ithalatçı konumundadır.

Diğer taraftan eczacılık ürünleri, optik ve tıbbi cihazlar, kimyasal maddeler, başta viski olmak üzere içecekler, havacılık ve uzay taşıtları aksam ve parçaları, demir-çelik, bakır, ham deri, teknik tekstil sektörlerinde İngiltere net ihracatçı bir ülkedir.

Tablo 1. İngiltere’nin İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
8703	Otomobiller	40 786	41 989	42 048
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	19 372	22 725	24 883
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	21 756	20 481	18 896
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 107	11 461	13 609
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	7 027	7 283	7 903
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	6 302	6 611	6 972
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	5 000	5 262	4 846

8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	3 085	3 910	4 481
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 075	3 925	4 228
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	2 018	2 861	3 153
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	3 134	3 003	2 941
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	1 881	2 112	2 435
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	2 840	2 471	2 381
9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	1 943	2 115	2 274
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	1 949	1 989	2 119
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	1 820	2 228	2 064
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	1 545	1 735	1 932
3822	Laboratuvarlarda, teşhiste kullanılan reaktifler	1 717	1 789	1 845
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 583	1 928	1 764
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	1 662	1 581	1 690
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 312	1 591	1 653
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	1 174	1 312	1 638
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	1 462	1 523	1 618
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	1 805	1 796	1 573
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	1 332	1 333	1 523
3926	Plastikten diğer eşya	1 453	1 457	1 474
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	1 235	1 464	1 424
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	1 268	1 280	1 340

8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri;vidalar;dişli kutuları volan vb	987	1 049	1 331
8543	Kendine has fonksiyonlu diğer elektrikli makina ve cihazlar	1 186	1 225	1 325
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	1 177	1 286	1 311
8427	Forkliftler; kaldırma ve elleşleme tertibatı olan diğer yük arabaları	922	1 059	1 281
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	1 201	1 264	1 270
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	937	1 005	1 221
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	1 180	1 162	1 163
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	1 003	815	1 098
8502	Jeneratörler	1 058	1 074	1 064
9703	Heykel veya yontu sanatının orijinal eserleri (yapıldığı madde ne olursa olsun)	1 219	865	1 010
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	932	965	1 003
9706	Eskiliği yüzyılı aşan antika eşya	964	829	993
Genel Toplam (diğerleriyle)		411 463	442 066	483 962

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 2. İngiltere'nin İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
8703	Otomobiller	45 585	44 212	42 743
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	14 306	20 711	25 945
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	17 497	20 661	20 289
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	15 746	16 046	16 930
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	12 311	12 484	14 791
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	8 537	11 214	14 492
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	7 048	7 175	7 595
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	13 766	9 660	5 629
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	4 335	4 488	4 885
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	4 294	4 517	4 546
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm sırası	4 082	4 119	4 129
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	3 745	3 722	3 693
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 804	3 758	3 390
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	2 924	2 932	3 123
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	2 955	3 051	3 086
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 383	2 749	2 899
7326	Demir veya çelikten eşya	1 326	1 319	2 752
9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle)	2 879	2 812	2 748
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	2 213	2 439	2 709
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	2 385	2 541	2 599
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	2 576	2 378	2 505
3926	Plastikten diğer eşya	2 386	2 430	2 396

3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	2 254	2 426	2 367
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	2 332	2 299	2 337
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	2 128	2 171	2 250
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	2 127	2 214	2 199
7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	1 564	1 973	2 106
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1 922	1 913	2 099
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	1 909	1 976	2 085
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1 938	1 988	2 049
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	2 027	2 077	1 992
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	2 359	2 141	1 923
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	1 779	2 112	1 895
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	1 583	1 702	1 845
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri;vidalar;dişli kutuları volan vb	1 474	1 721	1 797
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	1 695	1 872	1 693
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	1 179	1 427	1 623
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	1 811	1 813	1 572
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	1 164	1 325	1 542
4401	Yakmaya mahsus ağaçlar, ince dilimler veya yongalar halinde ağaç, talaş, döküntü ve artıklar	1 275	1 264	1 492
Genel Toplam (diğerleriyle)		636 368	641 332	673 104

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 3. İngiltere'nin İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyon \$)

Ülke	2016	2017	2018
ABD	61 569	59 189	64 400
Almanya	43 797	46 698	46 960
Hollanda	25 485	27 575	33 295
Fransa	26 462	30 407	31 828
İrlanda	22 901	25 108	28 319
Çin	18 142	21 380	27 471
İsviçre	19 774	20 284	25 391
Belçika	15 716	17 763	19 132
İtalya	13 129	13 211	14 092
İspanya	13 030	13 477	13 932
Hong Kong	9 007	9 337	10 257
B.A.E.	9 115	9 641	10 036
Türkiye	6 172	9 564	9 502
Japonya	6 405	7 368	8 320
Güney Kore	5 958	7 496	7 754
Genel Toplam	411 463	442 066	483 962

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 4. İngiltere'nin İthalatında Başlıca Ülkeler (Milyon \$)

Ülke	2016	2017	2018
Almanya	88 077	89 695	91 473
ABD	57 103	58 829	65 369
Çin	59 576	59 863	62 755
Hollanda	47 382	51 411	55 388
Fransa	35 950	36 503	36 749
Belçika	31 523	32 156	34 895
İtalya	24 161	24 972	25 819
Norveç	17 473	23 167	25 337
İspanya	21 251	20 198	21 045
İrlanda	18 159	18 761	18 737
Polonya	12 513	13 617	14 372
Kanada	13 430	14 871	13 622
Japonya	12 996	13 110	12 399
Türkiye	12 207	9 989	10 981
Hindistan	8 596	9 180	9 473
GENEL TOPLAM	636 368	641 332	673 104

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Geleneksel olarak ülkemizin çok önemli bir ticaret ortağı olan İngiltere, Türkiye'nin dış ticaretinde fazla verdiği ve ihracatını sürekli artırdığı gelişmiş ülkelerden birisidir. Ülke ile ticaretimizde 2001 yılından bu yana fazla söz konusudur. Türkiye-İngiltere ticaret hacmi 2018 yılı itibarı ile 18,6 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. 2018 yılında ülkeye ihracatta % 15,7, ülkeden ithalatta ise %13,7 artış söz konusudur.

Tablo 5. Türkiye-İngiltere Dış Ticaret Değerleri (Milyar dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2005	5,91	4,69	10,60	1,22
2006	6,81	5,13	11,94	1,68
2007	8,62	5,47	14,09	3,15
2008	8,15	5,32	13,47	2,83
2009	5,54	3,46	9,00	2,08
2010	7,22	4,67	11,89	2,55
2011	8,16	5,84	13,20	2,32
2012	8,70	5,62	14,33	3,07
2013	8,78	6,28	15,07	2,50
2014	9,90	6,01	15,92	3,89
2015	10,56	5,70	16,22	4,90
2016	11,69	5,32	17,01	6,37
2017	9,60	6,55	16,15	3,05
2018	11,11	7,45	18,56	3,66

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Otomotiv ana ve yan sanayi, örme giyim eşyası ve aksesuarları, elektrikli makine ve cihazlar, elektriksiz makine ve cihazlar, mücevherat, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarları, demir ve çelik, plastik ve plastikten mamul eşya, kağıt ve karton, yenilen meyveler, kabuklu yemişler İngiltere'ye ihracatta önem arz eden başlıca ürün gruplarıdır.

Tablo 6. Türkiye'nin İngiltere'ye İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	745	979	1 144
8703	Otomobiller	3 123	167	1 144
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	399	467	603
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	306	362	547
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	421	413	411
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	342	352	401
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	293	283	369
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	243	237	285
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	252	244	280
6115	Külotlu çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	212	200	260
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	150	160	225
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	183	172	187
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	135	145	180
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	99	125	156
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	121	112	144
0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	112	118	129
7322	Demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası	66	78	127
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	90	98	110
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	81	99	108
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu veya kağıt peçete vb. Kağıtlar	61	77	108
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	116	109	108

8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	73	80	102
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	155	53	93
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	80	77	93
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb için makineler	102	98	90
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	1	29	88
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	42	42	87
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	57	62	76
7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	47	63	73
7326	Demir veya çelikten eşya	0	42	72
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	46	46	63
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	34	40	63
7214	İnşaat demiri	64	57	61
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	59	57	59
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	32	44	58
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	8	47	57
6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	59	47	57
8403	Merkezi ısıtma kazanları (84.02 pozisyonundakiler hariç)	56	53	56
6106	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek-bluzlar (örme)	42	49	56
5703	Halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları (tuftedilmiş)	52	49	56
GENEL TOPLAM (diğerleriyle)		11 686	9 603	11 113

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

İngiltere'den ithalatta elektriksiz makine ve cihazlar, altın, demir ve çelik, otomotiv ana ve yan sanayi, ilaçlar, elektrikli makine ve cihazlar, plastik ve plastikten mamul eşya, organik kimyasallar, optik cihazlar, tıbbi aletler önem arz eden ürün gruplarıdır.

Tablo 7. Türkiye'nin İngiltere'den İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	799	979	1 506
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	564	930	1 041
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	786	684	928
8703	Otomobiller	139	243	504
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	278	327	248
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	178	212	233
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	143	146	209
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	69	21	118
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	0,4	52	81
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0,7	274	65
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	10	47	60
7326	Demir veya çelikten eşya	17	30	53
3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	60	38	51
8502	Jeneratörler	37	38	48
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	61	74	43
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, taşıyıcı edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	38	42	39
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	20	38	39
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	23	28	39
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	33	42	37
3206	Diğer boyayıcı maddeler , lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler	102	85	37
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	29	34	35
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	21	27	34
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	28	30	32
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	24	31	32

2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	32	30	30
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	24	28	30
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	37	36	30
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	25	28	28
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	26	34	27
2915	Doymuş asiklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	12	17	26
0407	Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları	27	31	25
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	14	19	24
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	20	15	23
2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülusalari ve esansları	25	29	23
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	17	16	23
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	15	42	23
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	13	21	23
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	11	8	22
9015	Arazi ölçme, hidrografik, oşinografik, hidrolojik, meteorolojik veya jeofizik alet ve cihazları; telemetreler	21	24	21
3926	Plastikten diğer eşya	21	20	21
GENEL TOPLAM (diğerleriyle)		5 320	6 549	7 446

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Karşılıklı Doğrudan Yatırımlar, Ortak Yatırımlar ve İşbirliği İmkânları

TCMB verilerine göre 2005-2018 döneminde, İngiliz firmalar tarafından Türkiye'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımların miktarı 10 milyar ABD Doları olmuştur. 2018 yılında İngiliz firmalarının gerçekleştirdiği yatırımların tutarı ise 409 milyon ABD Dolarıdır.

Türkiye'ye yatırım yapan ve Türkiye'den mal tedarik eden önemli İngiliz firmaları bulunduğu gibi Birleşik Krallık'ta kendi dağıtım ve satış kanallarını, şubelerini açmış olan Türk firmaları da bulunmaktadır. TCMB verilerine göre 2005-2018 yılları arasında Türk firmaları tarafından Birleşik Krallık'a gerçekleştirilen doğrudan yatırım tutarı 2,6 milyar dolardır. 2018 yılında ise İngiltere'ye gerçekleşen Türk yatırımları 323 milyon dolardır.

Türkiye'deki İngiliz sermayesi altyapı, enerji, gıda ve turizm alanlarına yönelmektedir. Ayrıca, Türkiye üzerinden Rusya, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetlerine açılma ihtimali de, İngiliz yatırımcılar tarafından Türkiye'nin tercih edilmesinde önemli bir faktördür. Türkiye'de yatırım yapan önemli firmalar arasında Vodafone, HSBC, TESCO (piyasadan çekildi) ve Marks & Spencer bulunmaktadır.

Türk işadamlarının sermaye birikiminin genel olarak İngiltere'nin Kuzey bölgesinde yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan önde gelen Türk firmalarının İngiltere'de dağıtım ve satış odaklı temsilcilikleri ve Türk banka şubeleri bulunmaktadır. Beko, YünSA, Vitra, Vestel, BMC, Desa Deri, Koleksiyon Mobilya, Söktaş, Goldaş, Sezginler Mücevherat (So Chic), Yakupoğlu, AKG Yalıtım (Çimstone), Armondi Tekstil, Ramsey, İş Bankası ve Ziraat Bankası bunların önde gelenleridir. Çok sayıda Türk firması İngiltere'de ofis, mağaza veya şube açmaya devam etmektedir. Ayrıca her yıl çok sayıda Türk firması İngiltere'de düzenlenen fuarlara katılım sağlamaktadır.

4. İNGİLTERE’NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo 8. Türkiye’nin İngiltere’ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
NAR	3.533.370	4.472.706	27%
BİBER	3.354.391	4.366.759	30%
HURMA	2.380.360	4.009.358	68%
İNCİR	5.128.506	3.841.316	-25%
KİRAZ.VİŞNE	1.565.856	3.431.128	119%
LİMON	1.352.256	2.118.768	57%
ÜZÜM	2.048.731	2.001.916	-2%
MANDARİN	2.906.885	1.787.281	-39%
GREYFURT	1.181.616	1.611.484	36%
KABAK	562.010	617.655	10%
LAHANA	356.439	606.276	70%
AYVA	379.938	500.430	32%
KESTANE	601.356	469.987	-22%
DOMATES	1.205.640	335.953	-72%
KAYISI	330.552	291.151	-12%
ARMUT	196.500	246.942	26%
HIYAR.KORNIŞON	209.323	244.351	17%
ÇAY	111.278	239.068	115%
ERİK	232.365	231.186	-1%
PORTAKAL	78.558	199.117	153%
KAVUN	119.013	182.522	53%
DİĞER SEBZELER	102.015	155.028	52%
KARPUZ	26.147	150.082	474%
MANTAR	77.149	95.555	24%
ISPANAK	62.753	93.581	49%
PATLICAN	74.596	72.746	-2%
DİĞER TAZE MEYVELER	103.360	45.631	-56%
HAVUÇ.TURP	25.815	29.166	13%
ELMA	0	18.786	
DİĞER BAKLAGİLLER	7.200	16.808	133%
FASULYE	2.429	13.100	439%
ÇAY	0	8.010	
ŞEFTALİ	0	6.328	
BEZELYE	574	0	-100%
MARUL.HİNDİBA	54.231	0	-100%
MAYDANOZ	12.994	0	-100%
SARMISAK	240	0	-100%
SOĞAN.ŞALOT	36.265	0	-100%
GENEL TOPLAM	28.420.712	32.510.177	14%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

2017 yılında Türkiye Meyve Sebze Mamulleri Sektörünün İngiltere’ye ihracatı, 28,4 milyon dolar, 2018 yılında +%14 artışla 32,5 milyon dolar, olarak gerçekleşmiştir. İngiltere, sektörün 2018 yılı ihracatında 14. sırada yer almaktadır.

Tablo 9. UYMSİB'nin İngiltere'ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
İNCİR	3.964.588	2.622.545	-34%
SİYAH ZEYTİN	1.184.713	1.403.914	19%
KİRAZ.VİŞNE	1.395.696	833.179	-40%
YEŞİL ZEYTİN	272.876	303.447	11%
KESTANE	122.461	236.989	94%
KAYISI	195.918	133.433	-32%
AYVA	77.769	104.439	34%
NAR	114.984	102.950	-10%
BİBER	11.147	66.852	500%
ARMUT	52.953	41.296	-22%
KARPUZ	0	22.611	
LAHANA	0	20.647	
KABAK	0	14.416	
DOMATES	0	8.676	
HIYAR.KORNİŞON	0	7.744	
KAVUN	0	4.660	
PATLICAN	2.144	4.289	100%
ERİK	0	3.679	
HAVUÇ.TURP	0	854	
FASULYE	0	615	
DİĞER TAZE MEYVELER	0	569	
GENEL TOPLAM	7.395.249	5.937.805	-20%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

UYMSİB'nin İngiltere'ye ihracatı 2017 yılında 7,3 milyon dolar, 2018 %-20 düşüşle 5,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İngiltere, UYMSİB 2018 yılı ihracatında değer bazında sıralamaya göre 4. sırada yer almaktadır (Tablo 9).

Tablo 10. İngiltere'nin Ürün Grubu Bazında Başlıca Yaş Meyve Sebze İthalatı (1000 USD) (İlk 15 Ürün)

		2016	2017	2018
GTİP	ÜRÜN AÇIKLAMASI	1000 USD	1000 USD	1000 USD
	GENEL TOPLAM	8.894.258	8.978.854	8.777.978
80390	Muz (Plantain Hariç); Taze Veya Kurutulmuş	801.146	787.621	738.014
80610	Taze Üzümler	672.260	668.494	677.326
70200	Domates (taze veya dondurulmuş)	613.629	672.518	649.232
80810	Elma	440.471	471.432	492.596
70960	Biberler- Capsicum veya Pimenta cinsi meyveler	430.644	442.325	399.252
81040	Yaban mersini ve yaban mersinin diğer kültür cinsleri	338.568	337.841	363.233
80440	Avokado (Taze/Kurutulmuş)	242.375	282.524	263.941
70951	Agaricus cinsi mantarlar	236.849	252.601	229.262
70999	Diğer sebzeler (taze veya soğutulmuş)	209.017	217.441	226.707
80510	Portakal (Taze veya Kurutulmuş)	210.716	243.169	223.894
81020	Ahududu, böğürtlen, dut, loganberiler	167.410	187.890	216.340
70700	Hıyarlar ve Kornişonlar (Taze/Dondurulmuş)	190.283	196.049	205.284
80521	Mandarinler (Tanjerin ve Satsumalar dahil)	0	183.526	202.215
81010	Taze Çilek	222.371	221.848	200.231
80132	Kabuksuz Kaju Cevizi	173.649	216.980	197.268

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

Trademap verilerine göre, İngiltere'nin 6'lı GTİP bazında Toplam Meyve Sebze Mamulleri ithalatı 2016 yılında 8,8 milyar dolar, 2017 yılında 8,9 milyar dolar olarak gerçekleşirken, 2018 yılında 8,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Tablo 11. İngiltere'nin Ülke Bazında Başlıca Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD) (İlk 30 Ülke)

	2016	2017	2018
ÜLKELER	1000 USD	1000 USD	1000 USD
Dünya	8.894.258	8.978.854	8.777.978
İspanya	2.138.720	2.020.146	1.945.274
Hollanda	1.163.129	1.177.064	1.070.950
Güney Afrika	553.733	634.243	686.316
Almanya	453.218	482.828	492.156
Peru	277.410	289.444	328.167
Fransa	361.242	341.379	283.840
Şili	263.668	267.497	280.200
Kolombiya	260.917	250.245	254.810
Kosta Rika	229.992	254.258	251.608
İtalya	263.863	260.220	235.902
İrlanda	223.979	226.403	224.094
Amerika Birleşik Devletleri	231.718	246.353	220.345
Fas	156.636	160.552	194.044
Brezilya	173.919	173.973	181.337
Mısır	158.913	142.387	164.990
Belçika	147.580	143.692	143.605
Polonya	154.040	169.043	140.499
Vietnam	119.201	145.529	140.218
Dominik Cumhuriyeti	188.398	143.863	126.068
Kenya	114.180	111.487	123.062
İsrail	103.829	106.514	103.222
Hindistan	83.952	93.326	97.788
Portekiz	63.831	83.785	82.492
Meksika	76.242	74.686	75.964
Ekvador	61.419	88.754	73.592
Yeni Zelanda	66.122	69.494	64.451
Gana	60.298	63.865	64.026
Guatemala	47.680	46.580	54.432
Türkiye	46.073	44.712	53.827
Yunanistan	50.000	59.386	49.718

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

İngiltere'nin ***Meyve Sebze Mamulleri ithalatı yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye 29. sırada yer almaktadır (Tablo 11).***

5. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İngiltere’de yerleşmiş iş disiplini, ilke ve usullerine dayalı ciddi ve profesyonel bir iş anlayışı hakimdir. Yapılan anlaşma şartlarına uygun hareket etme yönünde yerleşik bir anlayışın ürünü olarak, özellikle kalite ve mal teslimi konusunda belirlenen kriter ve zaman unsurları her zaman uyulması beklenen konular arasındadır. Bu konularda olabilecek her türlü aksama ve gecikme konusunda önceden bilgi sahibi olunması karşılaşılabilecek muhtemel sorunları asgariye düşürecektir.

İngiltere İçişleri Bakanlığı 16 Mart 2017 tarihinde yaptığı bir açıklama ile Ankara Anlaşması kapsamında iş kurmak üzere İngiltere’ye gelen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına verilen süresiz oturum izninin koşullarını değiştirdiğini açıklamıştır.

Avrupa Birliği (AB) ile Türkiye arasındaki Ortaklık Anlaşması’ndan kaynaklanan, ‘iş kurma amacıyla ülkede kalma hakkı’ açısından kısıtlama anlamına gelen bu karar, 16 Mart’tan itibaren iş insanlarının ve ailelerinin Ankara Anlaşması bağlamında talep ettikleri ‘süresiz oturum’ talebine olumlu yanıt verilmeyeceği, işini devam ettirmek ya da iş kurmak isteyen kişiler için ise azami üç yıllık oturum hakkı verilebileceği anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte İngiliz İçişleri Bakanlığı, uygulamasının tüm T.C. vatandaşlarını kapsamadığını, sadece Ankara Anlaşması’ndan kaynaklanan hakkı talep eden iş insanlarını ve ailelerini ilgilendirdiğini belirtmektedir. İngiltere, bu belge kapsamında yapılacak süresiz oturum taleplerini geri çevireceğini, bununla birlikte bu kişiler, gerekli şartları karşıladıkları sürece, azami üç yıllık oturum vizesi için başvurma hakkına sahip olacaklarını açıklamıştır. Vize süresi dolanların da yine gerekli şartları karşılıyor olmaları şartıyla bu vizeleri uzatmak için başvuru hakları saklı kalacaktır.

Kararın geriye işlemesi ise söz konusu olmayacak, Ankara Anlaşması bağlantılı olarak 16 Mart öncesinde tahsis edilen süresiz oturum hakları geçerliliğini koruyacaktır. İngiltere, sınırlı oturum başvuruları için de Ankara Anlaşması’nın ilgili maddelerini uygulamayı sürdürecektir. İngiltere, Ortaklık Anlaşması bağlamında sağlanan, ‘iş kurma amacıyla ülkede kalma’ hakkını esnek şekilde uygulayan ülkeler arasında yer almakta olup, çoğu AB ülkesi, Türk iş insanları ve ailelerine bu hakkı doğrudan tanımamaktadır.

İş Görüşmesi Yaparken:

- İngiltere, Birleşik Krallığın dört önemli bölgesinden birisidir. Diğer bölgeler sırasıyla Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda’dır. İskoçya, Galler ve İrlandalıların kendilerini İngiliz olarak tanıtmadıkları akıldan çıkarılmamalıdır.
- Kartvizitlerinizden bolca götürdüğünüzden emin olunuz.
- Toplantılarda daima zamanında olunuz.
- Karar verme süreci yavaş olabilir, bu yüzden iş ortağınızı acele karar verme durumuna getirmeyiniz.

- Mümkün olabilirse İngiltere'ye yaşı temsilcilerinizi gönderiniz. Daha yaşı kişiler ciddi bir otorite havasını vermesi açısından önemlidir. İngiliz iş kültüründe yaşı ve tecrübeli kişilere daha fazla saygı gösterilmektedir.
- Gizlilik bu toplumda çok önemlidir. Bu yüzden kişilerin özeline girmeyiniz ve özeli ile ilgili sorular sormayınız.
- Ciddi, tarafsız ve işe odaklanmış yaklaşımlar çok iyi karşılanmakta ve saygı görmektedir.
- Kişisel mesafeye de dikkat edilmesinde fayda vardır. Bu yüzden otururken aranızda mesafe bırakmaya ve karşı tarafa elinizle temas etmemeye özen gösterin.
- İngiliz işadamları kısa süreli iş ilişkilerinden ziyade daha uzun vadeli iş ilişkilerini benimsemektedir.
- Eğer iş yapmaya karar verilirse, sizinle doğrudan ilişki içine girilecektir. Ayrıca fikirlerini açıklamakta tereddüt etmeyecektir. İyi bir ilişkinin oluşması için teklifinizin ve şirketinizin değerlendirilmesi amacı ile karşı tarafa zaman bırakılması gerekebilir.
- İlk toplantılarda yüz ifadeleri düşüncelerin belli edilmeyeceği bir seviyede tutulur ve sonuçta diğer katılımcıların ne düşündüğünü algılamak konusunda güçlük çekebilirsiniz.
- Karar verme sürecinde İngiliz, kişisel tecrübe ve hislerinden ziyade, var olan yasa ve kuralları kullanır. İlaveten, organizasyonun her seviyesinde işadamları için temel otorite şirket politikasıdır.
- Geçmişteki örnekler karar vermede önemli rol oynamaktadır. Yani sizin öneriniz geçmişte yapılanlarla uyuyorsa daha şanslı bir durumu yakalayabilirsiniz.
- "Saldırgan satış teknikleri" veya "sert satış" teknikleri burada pek uygulanmayabilir. Ayrıca başka bir firmanın ürünü hakkında kötü iddialarda bulunmanız da iyi karşılanmayacaktır.
- Yüksek sesle konuşmak uygun değildir.
- Mizah, İngiltere'de iş tartışmalarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Açıkça ifade etmemek, İngiliz mizahının karakteristik özelliklerinden birisidir. Söylenenin tersini ima ettiği zaman, söylenmeyen veya yapılmayana dikkat ederler ve bu İngiltere'ye has bir mizah stilidir.
- İngiliz iş kültürü yoğun bir şekilde hiyerarşik bir yapıya sahip olsa da, ekip çalışması çok önemlidir. Özellikle kararların etkili olduğu zamanlarda daha fazla önem taşımaktadır. En yüksek seviyedeki kişiye kararı iletmeden önce oybirliğine ulaşılır.
- Karar verme süreci yavaş, detaylı bir eğilim içindedir. Karar verme sürecine baskı uygulamayınız ve aceleci olmayınız. İngilizlerin "no" demek için tereddüt etmeyeceğinin farkında olunuz.

Para Kullanımı

Ülkenin para birimi Sterlin'dir. Günlük kurlar T.C. Merkez Bankası'ndan temin edilebilmektedir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

İngiltere diplomatik pasaport haricindeki tüm Türk pasaportlarına vize uygulamaktadır. Bu nedenle İngiltere'ye yapılacak her tür seyahat için İngiltere temsilciliklerine başvurularak vize alınması gerekmektedir. İngiltere'nin Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu web sayfalarında Birleşik Krallık vize başvurularıyla ilgili detaylı bilgi bulunmaktadır.

Tatiller ve Çalışma Saatleri

Noel Tatili: 25-26 Aralık

Yılbaşı Tatili: 1 Ocak

Paskalya Tatili (Easter Monday): Değişken

Erken Mayıs Banka Tatili: Mayıs'ın ilk Pazartesi günü

Bahar Banka Tatili: Mayıs'ın son Pazartesi günü

Ağustos Banka Tatili: Ağustos'un son Pazartesi günü

Ülkede haftalık çalışma süresi 35-40 saat arasında değişmektedir. Ticari işletmeler ve bankalar, öğle arası da dahil olmak üzere 09.00-17.00 arasında hizmet verirken kamu kurumları 09.00-16.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

Ulaşım

İngiltere-Türkiye arasında THY ve British Airways ile direkt uçuş imkanı bulunmaktadır. Aktarmalı olarak tüm önemli havayolu şirketleri İngiltere ile bağlantı sağlamaktadırlar. Türk Hava Yolları'nın İngiltere'nin değişik şehirlerinde büroları bulunmaktadır.

Haberleşme

Telefon, faks, posta ve kurye gibi iletişim araçlarının yanı sıra internet ve elektronik posta kullanımı çok ileri düzeyde yaygınlaşmış durumdadır. Yaygın olarak hizmet veren internet-cafelerden ve otellerde bulunan internet sistemlerinden kolaylıkla yararlanılabilmektedir.

Yerel Saat

GMT + 0, Yaz saati uygulaması bulunmaktadır.

Yerel Ölçü Birimleri

Resmi olarak metrik sistem kullanılmakla birlikte çoğunlukla İngiliz Kraliyet Sistemi kullanılmaktadır.

Telefon Kodları

+ 44 (uluslararası alan kodu)
Şehirlerin telefon kodları için:
<http://www.uk.all-biz.info/guide/phonecodes/index.php?&page=1> adresinden yararlanabilirsiniz.

İklim

Ülkenin iklimi genellikle mutedil olup, günlük ve haftalık hava durumu tahminleri iller ve bölgeler bazında "<http://www.bbc.co.uk/weather/ukweather>" adresli web-sitesinden temin edilebilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri (www.uib.org.tr)
3. Trademap (www.trademap.org)

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.